

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/483/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312222050
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2312222050.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci navrhovateľa: MOSANA LIMITED, Palm Grove House, P.O.BOX 438, Road Town, Tortola, British Virgin Islands, zastúpený advokátkou: Mgr. Jana Blahová, Malý trh 2/A, Bratislava, proti odporcovi: C. C., D. XXX, zastúpený opatrovníčkou: Mgr. G. X., zamestnankyňa Okresného súdu Dunajská Streda, o zaplatenie 6.004,22 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 20C 41/2013-118 zo dňa 11. februára 2014 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 20C 41/2013-125 zo dňa 07. apríla 2014, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, 3 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, § 51 Občianskeho zákonníka, § 23a zákona č. 639/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 54 ods. 1, ods. 2, 48 ods. 2, 457, 489, 546, 548 ods. 2, 524 ods. 1, 2, 100 ods. 1, 101, 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že v prejednávanej veci navrhovateľ účinne odstúpil od predmetnej zmluvy dňa 30.10.2008, čím bola zmluva od začiatku zrušená a každý z účastníkov bol povinný vrátiť druhému všetko čo podľa nej dostal. Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka odstúpením bola zmluva zrušená od začiatku (ex tunc) a momentom odstúpenia zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy a vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva. Odstúpením od zmluvy nastúpil medzi účastníkmi právny režim bezdôvodného obohatenia. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí v osobitnej dvojročnej premlčacej dobe podľa ust. § 107 Občianskeho zákonníka. Uplatnená pohľadávka bola splatná dňa 30.10.2008, pričom navrhovateľ podal návrh dňa 11.9.2012, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby. Ručiteľ môže proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník. Súd návrh zamietol, keďže vznesenú námietku premlčania, na ktorú bol povinný prihliadnuť, považoval za dôvodnú, pričom úspešné dovolanie sa premlčania pred súdom má za následok zánik vynútitel'nosti subjektívneho práva, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože mu žiadne nevznikli.

Dopĺňacím rozsudkom prvostupňový súd doplnil výrok tak, že súd ruší platobný rozkaz Okresného súdu Galanta 21 Ro/1841/2012 - 34 zo dňa 8.10.2012.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Pre prípad, že sa odvolací súd stotožní s právnym názorom súdu prvého stupňa o potrebe aplikácii všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka na právny vzťah žiada, aby v tejto otázke pripustil dovolanie, nakoľko má za to, že ide o otázku zásadného právneho významu. Ako odvolacie dôvody uviedol § 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p. Odvolateľ má za to, že prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil, ak na právny vzťah, z ktorého odvodzuje navrhovateľ svoj nárok, aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka a to napriek tomu, že právny vzťah z úverovej zmluvy sa ako absolútny obchod v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka spravuje Obchodným zákonníkom. Prvostupňový súd neuviedol zákonné ustanovenie, ktoré by umožňovalo aplikáciu Občianskeho zákonníka z dôvodu, že je pre spotrebiteľa priaznivejšie. Odvolateľ má preto za to, že prvostupňový súd sa dostatočne neriadil § 157 ods. 2 O.s.p., neuviedol ktoré ustanovenie zákona mu umožňovali aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka na právny vzťah v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka len s ohľadom na priaznivejší dopad na spotrebiteľa. V prejednávanej veci si zmluvné strany aplikáciu Obchodného zákonníka nedohodli, táto vyplýva priamo zo zákona. Prvostupňový súd neuvedením zákonného ustanovenia, ktoré by umožňovalo aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka na právny vzťah z úverovej zmluvy, odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom. Pokiaľ prvostupňový súd odvodzoval aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní od § 54 Občianskeho zákonníka, toto bolo zavedené zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 01.04.2004, pričom režimu tohto ustanovenia podliehali iba spotrebiteľské zmluvy uzavreté iba podľa Občianskeho zákonníka. Odvolateľ má za to, že aplikácia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 54 Občianskeho zákonníka na právny vzťah založený v roku 2006, od ktorého navrhovateľ odvodzuje svoj nárok v tejto veci, bola by bezprecedentným porušením jedného zo základných princípov právneho štátu a to princípu zákazu retroaktívneho pôsobenia právnych noriem. Ak by skutočne bolo úmyslom zákonodarcu podriať jednotlivé práva a povinnosti spotrebiteľa vyplývajúce z absolútnych obchodno-právnych vzťahov pod ustanovenia Občianskeho zákonníka, urobil by tak výslovne napr. v § 369 ods. 3 Obchodného zákonníka. Výklad súdu prvého stupňa absolútne ignoruje skutočnosť, že obsah zmluvy je tvorený jednak právami a povinnosťami stanovenými priamo zákonom, ktorý daný typ zmluvy upravuje a jednak právami a povinnosťami, ktoré si zmluvné strany dojednali nad rámec zákonom stanovených práv a povinností. Pri gramatickom, logickom i systematickom výklade § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zrejme, že úmyslom zákonodarcu nebolo podriať celý obsah spotrebiteľskej zmluvy pod režim Občianskeho zákonníka, ale účelom bolo, aby sa len tá časť zmluvy, ktorú si strany dojednali neodchyľovala, od tých ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré zabezpečujú ochranu spotrebiteľa, obsiahnutých v piatej hlave Občianskeho zákonníka. Nesprávnosť výkladu dotknutého ustanovenia zo strany prvostupňového súdu preukazuje aj dôvodová správa. Prvostupňový súd argumentuje tým, že právna úprava premlčania v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia, čo by mohlo ísť o výhodu iba v prípade, že spotrebiteľ je v postavení dlžníka. Odlišne stanovená dĺžka premlčacej doby v Občianskom a Obchodnom zákonníku je výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých však žiadny nesmeruje k ochrane slabšej strany spotrebiteľa, pretože premlčanie pôsobí voči obojstranným stranám rovnako. Z komplexnej úpravy premlčania nemožno považovať len niektoré za výhodnejšie pre spotrebiteľa a tieto aplikovať svojvoľne podľa úvahy súdu. K judikatúre, o ktorú opieral svoj právny názor navrhovateľ sa prvostupňový súd pritom nijako nevyjadril a na podporu uviedol viaceré rozhodnutia slovenských a českých súdov, napr. uznesenie NS SR zo dňa 27.03.2013, spis. zn. 6MCdo 4/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob 82/2012 ako aj 4Cob 87/2012, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 293/2012 a uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co 50/2013, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 32Cdo 337/2010. Ak raz ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka určuje, že právny vzťah z úverovej zmluvy sa spravuje režimom Obchodného zákonníka, súd ho nemôže odignorovať a svojvoľne a navyiac v rozpore za zákazom retroaktivity aplikovať na vec ustanovenia Občianskeho zákonníka len s odôvodnením, že je to pre spotrebiteľa priaznivejšie. V prejednávanej veci nesmeruje k ochrane spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvy pred neprijateľnými podmienkami, ale sú neskrývaným prostriedkom jednostranného zvýhodnenia spotrebiteľa na úkor veriteľa, ktoré neprijateľným spôsobom prelamuje základnú zásadu rovnosti účastníkov. Osobitne odvolateľ dal do pozornosti súdu, že právny predchodca navrhovateľa v právach veriteľa - Prvá stavebná sporiteľňa a.s. nepatrí do skupiny tzv. nebankových spoločností. Vo vzťahu k posúdeniu bezdôvodného obohatenia zo strany prvostupňového súdu poukazuje odvolateľ na § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka a v tejto súvislosti na uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 17.09.2013 spis. zn. 24Co 117/2013, ak by napriek argumentácii odvolateľa odvolací súd dospel k opačnému záveru ako iné súdy keďže je preferovaný právny názor, že v prípade odstúpenia od obchodnej zmluvy je potrebné premlčanie

posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Okrem toho ani právny záver prvostupňového súdu o začiatku plynutia premlčania nie je správny dňom 30.10.2008. Právny predchodca navrhovateľa odstúpil od úverovej zmluvy písomne podaním, ktoré bolo doručené spoludlžníkovi občanovi I. dňa 30.10.2008 a I. I. tiež dňa 30.10.2008, avšak na strane obligačného dlžníka vystupovali dvaja solidárni spoludlžníci, na účinnosť odstúpenia od zmluvy musel právny predchodca úspešne doručiť odstúpenie obom solidárnym dlžníkom a teda odstúpenie nadobudlo účinnosť dňa 30.10.2008. Zároveň právny predchodca navrhovateľa poskytol spoludlžníkom primeranú lehotu v dĺžke 7 dní na plnenie a potom prvým dňom, v ktorom mohol právny predchodca navrhovateľa uplatniť svoj nárok na súde teda mohla začať plynúť premlčacia doba bol deň 07.11.2008. V zmysle § 407 ods. 1 Obchodného zákonníka je premlčacia doba štvorročná a teda, ak v predmetnej veci podal navrhovateľ návrh 11.09.2012, uplatnil nárok voči odporcovi ako ručiteľovi včas, pred uplynutím štvorročnej premlčacej doby.

Opatrovníčka odporcu odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné § 201 a 202 O.s.p., po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a odvolateľ použil zákonom predpísaný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania § 212 ods. 1 O.s.p. postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa jeho právny záver vo veci s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý sa mal od záveru prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Prvostupňový súd totiž pri rozhodnutí o návrhu komplexne a vyčerpávajúco vyhodnotil všetky relevantné skutočnosti rozhodné pre jeho posúdenie pri zachovaní procesných podmienok konania. Výsledky vykonaného dokazovania správne vyhodnotil, na rozhodnutie aplikoval správne ustanovenia právnych noriem, ktoré i správne vyložil a napokon vo veci i správne rozhodol.

Súd prvého stupňa zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere správne posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, pretože hoci predmetom konania bol záväzok odporcu, ktorý vznikol zo zmluvy, ktorá predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na odporcu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a teda na právny vzťah založený zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Podľa názoru odvolacieho súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah. Preto na právny vzťah navrhovateľa a odporcu založený zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere súd prvého stupňa správne aplikoval ustanovenia zákona o stavebnom sporení (čo sa týka konkrétnych práv a povinností), ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vzhľadom k uplatneniu námietky premlčania zo strany opatrovníčky odporcu, ako aj zneniu ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, sa súd prvého stupňa v preskúmvanej spotrebiteľskej veci odôvodnene zaoberal prioritne otázkou, či nárok navrhovateľa je alebo nie je premlčaný. Z obsahu spisu pritom nepochybne vyplýva, že navrhovateľ odstúpil od zmluvy listom zo dňa 28.10.2008 a zároveň boli dlžníci (aj odporca) upovedomení o povinnosti zaplatiť celý dlh. Odporcovi bolo odstúpenie doručené dňa 30.10.2008. Navrhovateľ mohol právo na zaplatenie príslušnej dlžnej sumy voči odporcovi po prvýkrát uplatniť najneskôr dňa 31.10.2008. Odvolateľom uvádzaná lehotu na plnenie do 7 dní, sa v

doručenom oznámení o odstúpení od zmluvy odporcovi nenachádza. Vzhľadom k tomu, že návrh na začatie konania podal navrhovateľ na súde prvého stupňa až dňa 11.09.2012, t.j. po uplynutí premlčacej doby, súd prvého stupňa návrh správne ako premlčaný zamietol.

Námietku navrhovateľa uvedenú v odvolaní, v zmysle ktorej sa otázka premlčania v danom prípade má posudzovať výhradne podľa relevantných ustanovení Obchodného zákonníka, nakoľko išlo o absolútny obchod, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú a na tomto mieste zdôrazňuje, že ochranu spotrebiteľovi zaručovalo okrem iného ust. § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, pričom na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu. Z uvedeného ustanovenia zreteľne vyplýva aplikovateľnosť ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Právna úprava v čase uzavretia zmluvy zabezpečovala ochranu spotrebiteľovi prostredníctvom zákona č. 634/1992 Zb. (keď považovala za spotrebiteľskú zmluvu akúkoľvek zmluvu spĺňajúcu podmienku podľa § 23a ods. 1) umožňovala aj použitie ochranných ustanovení Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd zdôrazňuje, že hoci úver je absolútnym obchodom, v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná nepochybne aj ochrannými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, keďže ide o vzťah medzi dodávateľom - obchodníkom a spotrebiteľom a ide teda o typický občianskoprávny vzťah. Za predpokladu duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 5MCdo 20/2009), keďže použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva na spotrebiteľský právny vzťah, a to aj pokiaľ ide o otázku premlčania, predstavuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Na základe uvedeného treba postup súdu prvého stupňa, ktorý v prípade posudzovania uplatnenej námietky premlčania postupoval podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, považovať za správny a zákonný.

Odvolateľ žiadal, aby v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd pripustil dovolanie, pretože má za to, že ide o otázku zásadného právneho významu. Vychádzajúc z § 238 ods. 3 O.s.p. odvolací súd nepovažuje otázku o potrebe aplikácii všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka na právny vzťah (ktorú otázku konkrétne odvolateľ ani nenaformuloval), vyplývajúcu z obsahu odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa, za otázku zásadného právneho významu.

So zreteľom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní mal úspech odporca, ktorý si však náhradu trov konania v odvolacom konaní postupom podľa § 151 O.s.p. neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania aj napriek úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p.) nepriznal.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.